

Богдан-Ігор Антонич Три перстені

Автопортрет

«Я все — п'яний дітвак із сонцем у кишені».

«Я — закоханий в житті поганин».

«Привітання життя». З першої книжки

«Привітання життя».

Червоні клени й клени срібні,

над кленами весна і вітер.

Дочасності красо незглибна,

невже ж тобою не п'яніти?

Я, сонцеві життя продавши

за сто червінців божевілля,

захоплений поганин завжди,

поет весняного похмілля.

Веретено

Стрільчастий день, прозорий холод

і вся невпійманість краси.

Широко креслиш пісні коло.

Ех, пахне ранок. Срібло й синь.

Душа острунена й зелена.
Сміється сніг, сміюся я.
Червоним сонця веретеном
закрутить молоде хлоп'я.

Весілля

Почалось так: упився я
від перших власних строф похмілля.
Був тільки місяць дружбою
на мому з піснею весілля.
Як сталось те, як задзвеніло,
сказати не вмів оцього вам би,
коли б так серце не горіло.
Так народились перші ямби.
Слова не тесані в гамарні,
слова, осріблені в вогні.
Складають радісні пісні
в весни завітчаній друкарні.

Гірка ніч

Заснули люди в чорнім місті,
під ковдрами леліють сні.
Твоєї мрії не помістить
цей світ безкрай та тісний.

Замовкли голоси охриплі,
і спокій крила розпина,
і північ зерна маку сипле,
та не для тебе тишина.

І ось дрібний чорнявий хлопець
підніс долоні до чола.
Ні, суті світу ти не схопиш,
не вирвеш віршем корінь зла.

Гірке вино

Мої дні жорстокі та холодні
полину навіяли в пісні,
потонули обрії в безодні
чорної весни.

Знов підказує мені до вуха

слів спокуслива, похмільна їдь,
що поглине серце завірюха,
хоч би мимохіть.

Так складатиму в дні анестезії
цю отруйну дань моїм часам,
бо дарма: гірке вино поезії
мушу пити сам.

Нерозумна мрія зрадно кличе,
знаю, що омана це й фантом:
хочу вирізьбити днів обличчя
вірша долотом.

Давній мотив

Там хата білена, й осніжені каштани,
і місяць, наче сторож, ходить коло хати.
Це не сторінка з давнього роману,
це спомин хлопця, що не вмів кохати.

Мов дві гілки ліщини, розійшлись дороги,
і вечір сині тіні кидає на воду.
Окремо в бурях пристрасті й знемоги
п'ємо життя печальну насолоду.

До весни

Весно — слов'янку синьоока,
тобі мої пісні складаю!
Вода шумить у сто потоках,
що з дна сріблистим мохом сяють.

Направо льон і льон наліво,
дібровою весілля їде.
Скрипки окрилюються співом,
і дзвонять тарілки із міді.

Розкотисті музики грають,
свячене сонце в короваю.
Весна весільна і п'янлива,
червоний клен, мов стяг.

Це ти мене заворожила
на смерть і на життя.

1934

До моєї пісні

Крутиться світ весняний і зелений.
Ясень співає, і серце співа.
Пісня натхненням кружля веретеном,
на веретені срібляться слова.

Ясень, осяяний сонцем, упився,
перстень натхнення на серці тремтить.
Гей же, п'яний, і лети, і крутись,
пісне моїх двадцятьох і трьох літ!

1934

До нас!

Каштани в ранок сивий, попелястий
шуміли над твоїм вікном.
Ти встав, щоб далі ткати, далі прясти
турбот, пісень та мрій фантом.

(Каштани наче прапори хвилясті).

Хай час від цвілі береже
шляхетне срібло весняного співу.
Та лиш послухай: тут уже

нова лунає пісня — рожа гніву.

Ось краще ти до нас ходи,
де, наче сосни рівні та високі,
юнацтва смілого ряди
відмірюють дзвінки, пруживі кроки.

1934

Дороги

Розгорнулась земля, наче книжка
(дороги, дороги, дороги).
Зашуміла трава і принишкла,
простелилась нам юним під ноги.

Тільки небо і тільки пшениця
(над нами, за нами, під нами).
Тільки безкрай і далеч іскриться,
тільки безвість вітає вітрами.

Голубінь, золотавість і зелень
(яруги, галявини, кручі).
Розспівались таємно: дзінь-дзелень
цвіркуни в конюшині пахучій.

Заліzysta вода із криниці
(дороги, дороги, дороги).
О, відкрий нам свої таємниці,
дивний місяцю мідянорогой!

Бо в дорогах звабливая врода
(о зелень! о юність! о мріє!).
Наша молодість, наче природа,
колосистим ще літом доспіє.

1934

Елегія про перстень ночі

П'яніючи отруйним чадом
ночей сріблистих та гірких,
дивлюся в місяця свічадо
крізь шибу, повну світляних,
холодних, синіх і тремких
далеких відблисків світів,
що, кинуті у тьму, горять
самітні, горді, золоті,
немов знаків санскритських ряд,
які прадавнім сном дзвенять

і перешіптують із дна,
загубленого в морок дня,
слова старої ворожби
в ім'я землі, в ім'я вогню.
Так віддають у владу сну
і заколихують спочить
серця, сп'янілі в життєвій
нестямній, лютій боротьбі.
І чують очі дотик вій,
і бачать іскри голубі.
Співають на дахах сновиди,
осріблюються краєвиди,
шумлять, мов ліс, в кімнатах стіни,
і місяць мертвий, місяць синій
відчиняє п'ять брам ночі
над містом чорним та іскристим.
Тьмяніють ліхтарів вогні,
і в шиби стріли б'ють сріблисті —
це стріли зір на вишині.
Зриваються слова з скрипок,

в краси одчаю скам'янілих,
і знов з портрета, з срібла рам
мальований на полотні
до мене кличе мій двійник.
Як я, шалені пише вірші,
і рецитує, і співа,
і, замінившись в музику,

портрет, співаючи, майне.
Тоді червона пляма крику
уста, мов іскра, перетне.
До мізку, в серце, до думок
вливає ніч, немов бальзам,
солодку краплю божевілля.

Годинник б'є, дві рожі, свічка
і маска — смерті чи кохання?
І завжди ніч і ніч відвічна
і перша й тисячна й остання.

1934

Елегія про співучі двері

Співучі двері, сивий явір,
старий, мальований поріг.
Так залишилися в уяві
місця дитячих днів моїх,
так доховала пам'ять хлопця
затьмарені вже образи,
такий обмежений став обсяг
тієї пісні, що дрижить,
яка зворушенням хвилює,

та все ж без зайвої сльози
пейзажі споминів малює.
І хочу знову пережить
хлоп'ячі радощі та бурі.
Швидкіш струмує в жилах кров,
і сяють щастям очі хмури,
в долоні легшає перо.

На кичерах сивасті трави,
черлений камінь у ріці.
Смолиста ніч, і день смуглявий,
немов циганка на лиці.
Розсміяні палкі потоки,
немов коханці до дівчат,
злітають до долин глибоких,
що в сивій мряці тихо сплять,
і куриться із квітів запах,
немов з люльок барвистих дим.
Дрижать ялиці в вітру лапах,
голосять шепотом дрібним,
течуть униз краплини шуму,
немов з гарячих пнів смола.
Сповитий в зелень і задуму,
п'є олень воду з джерела.

Квітчасте сонце спить в криниці
на мохом стеленому дні.
Кущем горючим таємниці

виходить ранком з глибині.
Співає пуца сном кудлатим,
прадавнім шумом загуло.
На схилі гір, неначе лата,
пришите до лісів село.

Корчма, мов кущ, що родить зорі,
свічками палиться в ночі.
З горілки б'ють дими прозорі,
скриплять іржавії ключі.
Смичком вогнистим тнуть цигани,
розкотисто співає бас.
Пече музика, й голос тьмяний,
і струн сп'янілих лютий бряз.
Тремтить на флейті пальців десять,
музичне дерево горить.
Із бубна, мов із дзбана, ллється
роздзвонений, гарячий крик.
Палає скрипка, тихне, в'яне,
і серце бубна співом п'яне.
І про опришків в сотий раз
оповідає в пісні бас:
свячені кулі, литий пояс,
таємне зілля, дика борть,
заклята ніч і смерть в напоях,
що їх коханцям варить чорт.
Шалений місяць — мрійний тенор
веде містичну пісню тьми.